

Riksdagens protokoll

2006/07:136

Torsdagen den 13 september

Kl. 13.00 – 13.39

Protokoll
2006/07:136

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 6 september.

2 § Anmälan om förändringar i regeringens sammansättning

Från statsminister Fredrik Reinfeldt (m) hade följande skrivelser inkommit:

Till riksdagens talman

Förändringar i regeringens sammansättning

Jag har i dag med verkan från och med denna dag fattat följande beslut angående regeringens sammansättning.

Mikael Odenberg har entledigats som statsråd och chef för Försvarsdepartementet.

Statsrådet Sten Tolgfors har utsetts att vara chef för Försvarsdepartementet.

Stockholm den 5 september 2007

Fredrik Reinfeldt

Till riksdagens talman

Jag har i dag med verkan från och med denna dag entledigat statsrådet Lars Leijonborg från uppdraget att vara chef för Utbildningsdepartementet.

Jag har vidare med verkan från och med denna dag förordnat statsrådet Jan Björklund att vara chef för Utbildningsdepartementet.

Stockholm den 11 september 2007

Fredrik Reinfeldt

Skrivelserna lades till handlingarna.

3 § Ledighet

Talmannen meddelade att *Marianne Watz* (m) skulle fortsätta att tjänstgöra som ersättare för Mikael Odenberg (m) under dennes ledighet till och med den 17 september.

4 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Talmannen meddelade att *Anders Ygeman* (s) skulle återta sin plats i riksdagen från och med den 18 september, varigenom uppdraget som ersättare skulle upphöra för *Maria Östberg Svanelind* (s).

5 § Ledighet

Talmannen meddelade att *Mikael Sandström* (m) ansökt om fortsatt ledighet under tiden den 19 september 2007–18 september 2008.

Kammaren biföll denna ansökan.

Talmannen anmälde att *Eliza Roszkowska Öberg* (m) skulle fortsätta att tjänstgöra som ersättare för *Mikael Sandström*.

6 § Anmälan om uteblivet svar på skriftlig fråga

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Fråga 2006/07:1595

Till riksdagen

Fråga 2006/07:1595 Kommunerna och brandskydd
av *Rosita Runegrund* (kd)

Frågan kommer inte att besvaras då den är ställd till *Mikael Odenberg* som avgick som försvarsminister den 5 september 2007.

Stockholm den 10 september 2007

Försvarsdepartementet

Helena Lindberg

Expeditions- och rättschef

7 § Anmälan om uteblivet svar på interpellation

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Interpellation 2006/07:694

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:694 Samhällets krishanteringsförmåga
av *Monica Green* (s)

Interpellationen kommer inte att besvaras.

Skälet till detta är att interpellationen är ställd till Mikael Odenberg som avgick som försvarsminister den 5 september 2007.

Stockholm den 10 september 2007

Försvarsdepartementet

Helena Lindberg

Expeditions- och rättschef

Prot. 2006/07:136

13 september

8 § Svar på interpellation 2006/07:677 om åtgärder för yrkesutbildning inom kriminalvården

Svar på

interpellationer

Anf. 1 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Lena Olsson har frågat mig om jag avser att vidta åtgärder för att det i budgetpropositionen eller i regleringsbrev till myndigheterna ska tillföras och säkras resurser för att hjälpa intagna eller före detta intagna inom kriminalvården till arbete.

Herr talman! Regeringen ska lägga fram sin budgetproposition för riksdagen nästa vecka, och jag kan således inte här i dag föregripa vad som kommer att presenteras däri. Det är dock helt klart att regeringens ambition att förändra arbetsmarknadspolitiken ligger fast. Regeringen har i samband med beslutet att bilda en ny myndighet, Arbetsförmedlingen, uttalat att den nya organisationen ska avspegla de regionala och lokala arbetsmarknaderna och att den därför bör utformas så att verksamheten kan anpassas till regionala och lokala förutsättningar och behov.

När det gäller intagna i kriminalvård vill jag också påminna om att jag tidigare uttalat att regeringens ambition är att yrkesutbildningen inom ramen för Kriminalvårdens verksamhet inte ska minska i omfattning. Hur regeringens prioriteringar ser ut kommer Lena Olsson att få svar på nästa vecka.

Anf. 2 LENA OLSSON (v):

Herr talman! Jag får tacka ministern för svaret. Men det här är en pågående process som snart har hållit på i ett år med innevarande budget. Om man ska vänta med sådana här åtgärder är det kanske för sent för många. Interner på Tidaholmsanstalten framförde att de tyckte att det var deras chans att komma tillbaka till samhället att få de här utbildningarna. Det är väldigt viktigt för dem.

När det gäller Krami och Moa har de aviserat att de inte vet om de kan fortsätta med sin verksamhet. Vi hade under en interpellationsdebatt förut ett resonemang om det här där ministern lovade att kolla upp det och komma tillbaka med svaren. Jag kan ha viss förståelse för att man inte talar om vad som ska hända i budgeten, men vi har sett det i medierna – det började väl med Centerstämman. Det är flera ministrar som läcker och talar om saker.

Jag undrar om det inte gick att inge de här människorna lite hopp när det handlar om en sådan här bra verksamhet som yrkesutbildningarna som ger så bra resultat. Samma sak gäller Krami och Moa. För det är Kriminalvården, Ams och kommunerna som är medansvariga för Krami och Moa. Det är inte kommunerna som drar sig ur det här. Det är de statliga myndigheterna.

Anf. 3 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Det är klart att budgetarbetet är en pågående process. Den är väl knappt slutförd i alla delar. Det är styckevis och delat det där. Den process som jag är väldigt bekymrad över och som vi har diskuterat tidigare är att från 1985 fram till 1994–1995 hade vi en kraftig nedgång i sysselsättningsgraden på anstalterna. Det var en trend under tidigare regeringar att det här inte var särskilt viktigt, och vi fick mindre och mindre av varan.

Jag är helt överens med Lena Olsson om att yrkesutbildningarna på anstalterna är oerhört centrala. Jag tycker att det är väldigt viktigt att den som har suttit inne har en chans att komma in på arbetsmarknaden och kan vara med i olika åtgärder. Jag vill göra mycket mer. Jag tror inte att jag kommer att vara helt nöjd med vad vi gör i det korta perspektivet, men jag har en mycket seriös ambition. Det var glädjande att se att vi från 2006 lyckades stoppa nedgången och att vi sakta men säkert får en bättre situation när det gäller sysselsättningsgraden. Men det återstår mycket att göra.

I och med att man inför jobb- och utvecklingsgarantin blir det framöver bara ett fåtal som kan komma i fråga för insatser inom Krami. Det beror på kvalifikationsstiderna för inträde i programmet. De är långa, och särskilt anställningsstöd ska man bara kunna få efter de långa perioderna. Det är en sak som vi tittar ganska mycket på. Det finns rätt många regler när det gäller olika arbetsmarknadsprogram som är bekymmersamma, men där har jag fört och för diskussioner med arbetsmarknadsministern och andra. Vi är helt överens om ambitionen att man måste få en chans att skaffa sig ett jobb när man har lämnat anstalt eller avtjänat sitt straff – det kan också vara i frivården. Så där måste vi jobba mycket.

När det handlar om yrkesutbildningarna inom anstalterna har jag varit tydlig förut. Det är min bestämda ambition att vi inte ska minska omfattningen. Om vi ska ha någon utveckling är det snarare åt det andra hållet. Det är inte helt enkelt, vare sig när det gäller yrkesutbildningar eller när det gäller sysselsättningsverksamhet. Vi har mycket verkstäder ute på anstalterna.

När det gäller yrkesutbildningen är problemet delvis att man måste inrikta sig på något som är fruktbart. Det är alltid ett givande och tagande. Man måste också bygga upp en sådan verksamhet så att den blir bra. Vi har på Norrtäljeanstalten, Tidaholm och några andra ställen riktigt bra verksamheter. På en del håll får åtta av tio ett jobb efter att ha gått utbildningen. Vi är väldigt rädda om de verksamheterna. De är viktiga. Vi ska söka och försöka hitta fler.

När det gäller verkstäderna och annan typ av sysselsättning på anstalterna som inte är behandling är problemet att vi konkurrerar lite grann med Kina, Asien och en massa länder. Det gäller att hitta vad vi skulle kunna arbeta med för att det ska fungera på ett riktigt sätt och för att det

ska vara relevant för dem som går till jobbet på anstalt. Men vi jobbar vidare med det. Det finns i dag ett program som har pågått under något år inom kriminalvården, där ambitionen är att öka insatserna och bli modernare och duktigare på detta. Det fanns en period när det här ansågs omodernt och man bara skulle gå till psykologer och få behandling. Det har vänt, för det visade sig att man inte kan sitta sysslöslös 24 timmar om dygnet. Det mår ingen bra av.

Mycket är alltså på gång, men konkreta besked kan inte komma i dag.

Anf. 4 LENA OLSSON (v):

Herr talman! Det är väldigt enkelt för ministern att stå och tala om historien och det som hände på 70-, 80- och 90-talen, men nu har ministern chansen att göra någonting vettigt. Jag tycker att det är bra, för ministern har också talat om att det inte kommer att bli någon minskning av dessa yrkesutbildningar.

När det gäller regelverk för Krami och Moa har ministern uppdaterat sig så att hon vet vad saken gäller. Men om man dels vill behålla, dels utveckla Krami, Moa och yrkesutbildningarna måste man också se till att resurser finns. Nu står man på ruinens brant. Vi hade ett besök från Kriminalvården där de uttryckligen sade att om vi inte får pengar och resurser till detta måste vi lägga ned verksamheten.

Men det ministern säger här tar jag till intäkt för att det kommer mer resursanslag och mer fokus på en utveckling av arbetslinjen i budgeten.

Anf. 5 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Det ligger i sakens natur att förändringar inom arbetsmarknadspolitiken innebär förändringar i mer än ett avseende. Det kan ställa till det, i synnerhet inom smala verksamheter som det ändå handlar om när det gäller sådan verksamhet som kommer ur arbetsmarknadspolitiken och som rör klienter inom kriminalvården.

Jag har hög ambition när det gäller dessa frågor, och vi är tvingade att ta en fråga i taget. Det finns en del regelverk som vi vid det här laget har lyckats rätta till för att säkra att den som har suttit inne inte blir satt åt sidan. Eftersom de är så få blir de nämligen lätt bortglömda när man formulerar förordningar och regler. Vi hade ett tag regler som innebar att man skulle ha stått till arbetsmarknadens förfogande en viss period för att kunna få ett jobb. Det är klart att det har man ju inte gjort om man sitter inne. Men vi förändrar detta, och det ska vara någorlunda på god väg att justeras.

Vi har även verksamheter där vi har fått resurser från andra håll till viktig verksamhet på anstalterna. Om en sådan verksamhet ändras helt är det möjligt att kanalen stängs, men då måste vi hitta andra. Vi försöker att inte ändra verksamheten på anstalt. Exakt hur alla detaljer ser ut vågar jag inte svara på i dag, men min ambition är att vi ska fortsätta verksamheterna och snarast utveckla dem. Det är alldeles nödvändigt. Varje gång vi får en intagen att skaffa sig en vettig utbildning som de har användning för senare ökar vi möjligheten att personen i fråga ska klara av ett liv i frihet. Det är oftast en riktig upplevelse för dem som kommer in på yrkesutbildningen att faktiskt ha kvalat in och dessutom få en riktigt bra utbildning.

Därför är det också viktigt att vi vårdar dessa verksamheter och inte bara sätter i gång kurser hur som helst. Det ska vara riktigt, riktigt kvalitativt bra. Samhället är tyvärr sådant att har man varit straffad tidigare är man lite stämplad när man kommer ut. Därför måste man vara ännu bättre förberedd och nästan lite duktigare än andra för att få en rejäl chans. Min ambition är att detta ska fungera.

Vi har också verksamheter där vi försöker motivera fler. Visionsrummet är en sådan verksamhet, och den finns på flera anstalter i dag. De är fantastiska där de fungerar, och det finns ett ökat intresse och ett engagemang på en del håll som vi måste ta vara på. Detta är nämligen ett sätt att involvera människor både på och utanför anstalterna i processer som kan ge dessa medborgare en chans att fullt ut leva ett bra liv också i frihet.

Jag förstår alltså bekymren. Jag får också larmrapporter och frågor från dem som är vana att anslag kommer från ett visst konto. De undrar hur det ska bli och om det blir förändringar. Det enda jag kan säga just nu är att min bestämda ambition är att det inte ska bli några försämringar utan att vi har siktet inställt på förbättringar. Vi kommer också att försöka göra ett större häv när det gäller arbetslinjen. Om det är någon regering som har arbetat utifrån arbetslinjen så är det alliansregeringen, och det ska också märkas över tid när det gäller kriminalvården. Det är min uppfattning, och det är en uppfattning som jag driver konsekvent.

Anf. 6 LENA OLSSON (v):

Herr talman! Jag kan förstå att det inte är så lätt med tanke på de neddragningar den nuvarande regeringen har gjort på det arbetsmarknadspolitiska området. Det är inte lätt. Men det är betryggande att höra att man prioriterar just det här området och just de intagna på anstalt. Man kan inte heller starta kurser hur som helst. Det faller ju på sin egen orimlighet att någon skulle vilja hålla på med något sådant.

Visionsrummet är bra, men jag har också besökt ställen där det inte har fungerat så väldigt bra. Det är alltså också någonting man måste sätta fokus på. När det gäller vilka satsningar man tänkt göra låter det på ministern som om en hel del kommer kriminalvården till del. Jag vill tacka för det.

Anf. 7 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jag vill bara förtydliga att det görs en del neddragningar i vissa sammanhang, men det riktigt spännande och det som är så positivt också ur den här aspekten är att vi vill att fler intagna ska ha en chans att få ett jobb. Vi har inte haft ett sådant bra läge på arbetsmarknaden på år och dag. Allt fler får jobb, och om vi lyckas se till att det finns fler jobb som människor kan få ökar naturligtvis också möjligheten för intagna och före detta intagna att komma in på arbetsmarknaden.

Vi ser alltså positiva effekter av regeringens insatser. Vi är målmedvetna när det gäller detta, för det finns ingenting som är så besvärligt som det stora utanförskapet som arbetslöshet innebär. Tyvärr har många av våra intagna aldrig tidigare haft ett jobb. Förutsättningarna för att få ett arbete har varit besvärliga. Kan vi öka möjligheten att få ett jobb över huvud taget och samtidigt göra rätt insatser under den tid som de avtjänar straff för det brott de sitter inne för har vi goda möjligheter att nå resultat.

När man förändrar politiken och organisationen inom myndigheter och vad det nu kan vara kan det bli besvärligt, men rätt prioriteringar och satsningar ger positiva effekter och det är givetvis vår ambition.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2006/07:136
13 september

Svar på
interpellationer

9 § Svar på interpellationerna 2006/07:693 och 695 om konsument- skydd

Anf. 8 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO

SABUNI (fp):

Herr talman! Monica Green har frågat mig vilka åtgärder jag tänker vidta för att stärka konsumenters makt mot så kallade gratisprodukter. Hon har också frågat vilka åtgärder jag tänker vidta för att stärka kundernas makt vid Internethandeln.

Som konsument lockas man dagligen att ingå olika avtal eller köpa olika produkter, och då är det viktigt att all information om vad varan verkligen kostar lämnas. När det gäller mobiltelefoner som delas ut gratis men som kräver ett abonnemang är informationen om såväl de fasta kostnaderna som samtalskostnaderna mycket viktiga. Enligt min mening finns det ett bra regelverk där marknadsföringslagen (1995:450) ålägger säljare att informera om vilka kostnader som kan uppkomma för konsumenten. För att få använda sådana begrepp som gratis krävs det, också enligt marknadsföringslagen, att varan eller tjänsten verkligen är gratis. Lagen gör därvid ingen skillnad på om produkterna marknadsförs muntligt eller i annonser.

Att höga teleräkningar kan uppkomma på grund av dyra telefonsamtal är ett särskilt problem. Många gånger betalar abonnenten en fast summa som abonnenten också får ringa för, men därefter beror kostnaderna på hur mycket abonnenten ringer. Jag funderar för närvarande på vilka åtgärder som är nödvändiga för att ge telekonsumenterna möjligheter att bättre överblicka sina kostnader och lättare förebygga alltför höga räkningar.

När det gäller handel på Internet och den osäkerhet konsumenterna kan känna om sina rättigheter om något inte fungerar vid köp över nätet beror det nog mer på att företeelsen är ny för många än att de faktiskt saknar skydd. Det finns utförliga regler i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59) som ger konsumenterna ett bra skydd med bland annat ångerrätt i 14 dagar efter att varan levererats. Konsumenten kan minimera riskerna med förskottsbetalning genom att endast betala i förskott om säljaren är känd eller att välja att betala med kreditkort. Betalningar med kreditkort ger konsumenten en möjlighet att vända sig till kreditgivaren med samma anspråk, exempelvis krav på återbetalning eller skadestånd, som han har mot säljaren.

När det gäller varor som är skadade vid leveransen kan en diskussion om ansvaret uppstå på samma sätt som vid vanliga köp, och det viktiga är då att reklamera i tid till såväl säljare som distributör. Enligt konsumentköplagen (1990:932) ska ett fel som visar sig inom sex månader efter det att varan avlämnats anses ha funnits vid avlämnandet, och det är alltså säljaren som måste visa att det är konsumenten som orsakat felet

för att slippa ansvar. Oavsett om konsumenten häver köpet eller får en ny leverans ska det inte kosta konsumenten något, oavsett om varan är köpt på distans eller i butik.

Uppstår en tvist vid distanshandel kan konsumenten på samma sätt som vid vanliga köp vända sig till Allmänna reklamationsnämnden för att få tvisten prövad.

Anf. 9 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Tack, konsumentministern, för svaret. Jag är tyvärr inte helt nöjd med svaret, även om jag förstår att konsumentministern har ansträngt sig för att ge ett så bra svar som möjligt. Jag tycker ändå att det andas ett visst mått av man-är-stark-och-klarar-sig-självtänkande. Det känns som om konsumentministern är nöjd med lagstiftningen och inte vill reformera eller förändra och inte ser att samhället förändras, utan vi stannar där vi är i dag.

Jag är ju en reformist som hela tiden ser att samhället förändras – och lagstiftningen måste hela tiden följa med och förändras om det sker nya saker i samhället – och inte står nöjd och likgiltig när det inträffar saker. Och jag menar att det har inträffat saker den senaste tiden.

Jag är mycket medveten om att konsumentministern kommer att säga att det var sossarna som utformade den nuvarande lagstiftningen. Ja, det gjorde vi. Vi har lagstiftat, men vi är beredda att hela tiden förändra, förnya och förbättra i takt med att saker och ting förändras.

Jag fick ett liknande svar av Anders Borg när jag frågade om sms-lån under våren. Han svarade också lite som så att de där ungdomarna får skylla sig själva. Han sade det inte rent ut, utan han sade det i inlindade ord. Det svar jag har fått av konsumentministern nu andas också det. Och det är ju det som nyliberalerna tänker: Man klarar sig själv, man kan armbåga sig fram och man får minsann fixa så att man har läst allt det finstilt. Har man inte gjort det får man skylla sig själv.

Då kan jag upplysa konsumentministern om att det inte är så i samhället. Alla har inte den förmåga som kanske du och jag har, konsumentministern, att vi kan ta en fight med försäljare eller vi kan hävda vår rätt om saker och ting har gått fel. En del behöver längre tid för att lära sig att ta körkort. En del behöver lång tid för att lära sig ett visst yrke. En del behöver också hjälp och stöttning när det gäller sådana här köp som görs på gatan. Vi är faktiskt olika. Alla dansar inte i takt. Det är därför vi också hela tiden måste förändra lagstiftningen.

Jag vet också att Marknadsföringsutredningen, som har lämnats till konsumentministern, har konstaterat att nuvarande lagstiftning när det gäller just gratisprodukter och hemskickade produkter för närvarande ger ett högt konsumentskydd vid telefonförsäljning. Problemet är i stället att lagstiftningen inte följs. Om det är så undrar jag vad konsumentministern tänker göra åt det.

Så kan det vara även med gatuförsäljning om en ung eller en vuxen person, som det också kan vara, luras att tro att man får en telefon gratis som bara kostar en hundralapp i månaden och att allting ingår. Reklamtricken är så starka och sköljs över oss, så man kan lätt gå på det.

Om försäljaren inte upplyser om allting i det där försäljningsmomentet undrar jag om konsumentministern är beredd att övervaka sådana försäljningar eller se till att det blir någon form av legitimation på att

försäljaren har gått en viss utbildning för att vara en sådan försäljare på gatan. Eller avser ministern att på annat sätt följa det här så att man vet att lagstiftningen faktiskt följs?

Prot. 2006/07:136
13 september

Anf. 10 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

*Svar på
interpellationer*

Herr talman! Jag håller med Monica Green om att den tekniska utvecklingen också ställer oss inför olika nya utmaningar. Det är klart att lagarna måste reformeras så att de följer med sin tid.

När det gäller till exempel lagen om distans- och hemförsäljning är det just en ganska ny reform som, precis som du säger, den förra regeringen, Socialdemokraterna, genomförde. Den täcker ganska mycket och ger bra skydd till konsumenter.

Sedan måste det sägas om den här typen av försäljningar ute på gatan att en försäljare har som mål att sälja. Då måste det delvis vara upp till konsumenten att också ta sitt ansvar. Om du inte har planerat att köpa något men lockas att köpa någonting är det viktigt att du läser också det finstilta.

Lagen säger att man inte ska säga att det är gratis när det inte är gratis, men jag vet att det förekommer. Det är sedan upp till exempelvis tillsynsmyndigheten att göra något med hjälp av att konsumenterna faktiskt anmäler. Det är bara då vi kan komma åt det. Syftet med lagar är ju inte att förhindra att saker händer. Syftet med lagarna är att visa på vad som är acceptabelt och inte acceptabelt, och om det ändå händer ta itu med det. Där menar jag att Konsumentverket sköter sin uppgift.

När det gäller information till konsumenterna för att de ska känna sig tryggare med de köp de gör har vi information på Konsumentverkets hemsida, vi har konsumentvägledare i kommunerna, vi har branschvisa byråer som ger den här typen av information och vi har andra, ideella organisationer som har vissa intressen på marknaden som också ger information till konsumenter – allt detta för att skydda och informera konsumenter.

Men jag tror att det är farligt att ge sken av att lagen och tillsynsmyndigheten kommer att kunna skydda konsumenterna hela vägen ut. Det åligger oss alltid som konsumenter att vara försiktiga med det vi köper och framför allt planera köpen. Låt dig inte dras in i köp på gatan. Det är sällan saker och ting är gratis. Framför allt när det gäller telefoner är det aldrig gratis. Telefonen som apparat kan vara gratis, men abonnemanget kostar och telefonsamtalen kostar.

När det gäller sms-lånen har vi ett direktiv från EU som vi nu ska införliva i vår lag och som vi bereder inom Regeringskansliet. Där är det konsumentkreditlagen det handlar om. Jag har sagt att jag är beredd att se över hur vi formulerar den lagen för att eventuellt kunna rädda de unga människor som sätter sig i skuld därför att det inte krävs någon kreditupplysning, och det går väldigt fort att få dessa lån genom att bara sms:a. På 15 minuter har man det. Jag ser att det finns ett problem, och vi får återkomma till den frågan.

Men återigen: Ta aldrig bort ansvaret från den enskilda konsumenten! Det här handlar framför allt om ungdomar 18–25 år, 20–25 kanske mest. Det är alltså inga barn. Det är unga vuxna. Och man måste veta som ung

vuxen att man inte lånar pengar på en kvart som man sedan inte kan betala tillbaka.

Anf. 11 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Det är klart att alla har ett ansvar. Självfallet är det så att alla har ett eget ansvar över sitt eget liv. Det ska man verkligen ta på allvar. Men den här aggressiva marknadsföringen finns också. Om vi bara kommenterar sms-lånen är det ungdomar som till och med mitt i natten efter studentfester får låna 3 000 kronor genom sådana här sms-lån. Det borde inte få förekomma när man inte ens får ta kreditupplysning på de här ungdomarna.

När det gäller att lagar inte kan förhindra saker och ting tror jag faktiskt att lagar kan förhindra vissa saker, men inte allt. Lagar är också till för att vi ska ha ordning och reda i samhället.

Jag har exempel på ungdomar som har blivit lurade in i fällor. Det har bland annat i Göteborgs-Posten stått om en kille som trodde att han hade köpt en telefon som bara kostade 199 kronor i månaden. Han sitter nu med räkningar på över 2 400 kronor. Det är en skuldfälla som han har svårt att ta sig ur. Han hade frågat försäljaren om och om igen om det inte var någon hake, och försäljaren hade påstått att den enda haken var att killen var bunden till abonnemanget i 24 månader – men han kunde faktiskt låsa upp det. Så lite information hade killen fått trots att han hade frågat flera gånger.

Det är de unga telefonkunderna som hamnar hos kronofogden. Vart tredje ärende som rör ungdomars skulder hos kronofogden gäller just telefoni. Det här är ett stort problem för många ungdomar som fastnar i skuldfällan och som får med sig en skuld för en lång del av livet eller resten av livet.

Jag skulle också vilja ta upp min andra interpellation. Nyamko Sabuni har valt att slå ihop interpellationerna för att få en kortare debatt. Jag vill också ha en debatt om Internetförsäljarna som säljer saker och ting i hemmen. Det finns barn och ungdomar som köper små smileys. Barnen tycker att de är gulliga och skickar dem till sina kompisar. De tycker att dessa är billiga eftersom de kostar bara 10 kronor. Men nu visar det sig att de köper flera om dagen, och till slut har de köpt 100–200 per månad. Det borde inte vara tillåtet. Det borde finnas ett tak för hur mycket man ska kunna göra av på sådant. Där borde lagstiftningen skärpas.

När det gäller hemförsäljning från Internetföretag kan konsumentministern inte vara nöjd. Jag vill välkomna dig in i Internetdjungeln och titta på en del Internetsajter med Internetförsäljning. Det står att konsumenten ska betala återtransport när varor är trasiga. Det finns konsumenter som tror att det som står på nätet är sant. De fastnar i fällor eftersom de har köpt en vara som är sönder. De har redan betalt varan, men försäljaren påstår att det är konsumenten som ska skicka tillbaka varan och som måste visa att varan är trasig. Det finns också exempel på att kunder hamnar i skottgluggen mellan Internetföretaget och tillverkaren. Det är de som fajtas, men kunden har faktiskt redan betalt varan och får vara med om segdragna processer mellan de inblandade parterna. Kunden får inte sin vara trots att man har betalt.

Det här är en djungel. Vi kan inte vara nöjda med hur det ser ut i dag, utan vi måste faktiskt förbättra lagstiftningen trots att det är individens egen skyldighet att ta reda på vad som är rätt och fel innan ett köp ingås. Men vi som lagstiftare kan göra mer.

Anf. 12 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Nej, vi kan inte vara nöjda. Det är faktiskt politikens uppgift att se till att hela tiden hänga med sin tid. Jag förstår att vi inte kan vara nöjda, men just nu är mitt svar att det finns ett skydd. Det gäller att se till att konsumenterna känner till sina rättigheter.

Återigen är det viktigt att påpeka att lagarna inte kommer att hindra människor från att luras. De är till för att dessa människor ska kunna ställas till svars. Då måste konsumenterna veta vad de har för rättigheter för att kunna göra en anmälan till tillsynsmyndigheter, Allmänna reklamationsnämnden eller andra relevanta myndigheter.

Jag håller med dig om problemen med kostnader för mobiltelefoner som blir så höga. Barnen som köper eller föräldrarna som köper eller lånar ut telefonerna till barnen vet inte alltid vad de kommer att få för kostnader förrän efteråt när de måste betalas.

Jag vill återkomma. Jag ska föreslå för regeringen att frågan om telefonabonnemang ska ses över. För mig är telefonabonnemang en kredit. Det ska finnas en kreditgräns för den som vill välja det. Precis som de som äger abonnemangen i dag faktiskt skyddar sig själva genom att sätta gränser ska också konsumenten få välja att skydda sig själv. Det är något jag hade önskat att branschen själv kunde erbjuda, men jag inser att man inte gör det. Därför avser jag att föreslå att vi måste komma åt problemet så att konsumenterna får möjlighet att begränsa sina kostnader. Det är inte bara för att skydda föräldrar utan det är också bra för barnen som inte har en uppfattning om pengar och som inte förstår att det de köper på Internet bekostas via telefonräkningen.

Det som sker på Internet, nämligen att konsumenten luras att tro att man måste betala för att returnera produkten, är olagligt. Så är det inte. Man har rätt att returnera produkten gratis, och man har rätt att få den ersatt. Man har 14 dagars ångerrätt. Skulle det uppstå en tvist finns Allmänna reklamationsnämnden. Har man betalat med kreditkortet är man också skyddad. Då kan man också vända sig till kreditgivaren för att få ersättning för kostnaderna.

Konsumenten är skyddad. Låt oss hjälpas åt att se till att konsumenten också känner till att man har rättigheter, att skydden finns och att de som luras ska ställas till svars.

Anf. 13 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Nu börjar vi komma någon vart i diskussionen. Jag tyckte att svaret andades alldeles för mycket nyliberalism, att man ska skylla sig själv, att man minsann har gett sig in i detta och då får man stå för sitt eget agerande. Jag menar att man ska stå för sina egna handlingar, men alla är inte likadana och alla har inte samma förutsättningar. En del behöver bättre skydd än andra för att få samma möjligheter som andra. Det hörde vi inte minst i den förra debatten.

När konsumentministern börjar tala om att se över lagstiftningen, bland annat telefoni och om det går att sätta ett tak för inköp, tror jag att det kan bli ett bättre skydd. Jag menar att detta är så nytt att lagstiftaren måste hänga med, och vi måste ställa krav bland annat på dem som delar ut så kallade gratis telefoner. Det är kanske fråga om att auktorisera försäljare, till exempel med något slags körkort för en genomgången kurs. Det kan vara ett exempel. Kanske ska de Internetföretag som säljer elektronik och smileys på nätet ha någon varningsruta – precis som för alkohol – där det framgår vad köpen innebär och vilka rättigheter som finns. Vi som lagstiftare kan vidta sådana åtgärder för att hjälpa konsumenterna, så att de inte hamnar i den svåra fällan. Tack för debatten.

Anf. 14 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Jag skulle vilja avsluta med att tacka Monica Green. Det är inte så att det jag sade i mitt andra inlägg inte var precis vad jag sade i mitt svar. Jag kanske inte var tydlig nog i svaret. Jag sade: ”Jag funderar för närvarande på vilka åtgärder som är nödvändiga för att ge telekonsumenterna möjligheter att bättre överblicka sina kostnader och lättare förebygga alltför höga räkningar.” Det är ungefär det jag har upprepat.

Svaret innehöll precis det du efterfrågade. Jag får be att få återkomma med de detaljer som är kvar när det gäller höga telefonräkningar. Men lagen är faktiskt relativt ny, och den skyddar för mycket av det du har påpekat. Frågan om märkningen på Internet var aktuell innan den nya lagen om distans- och hemförsäljning kom. Nu finns den på plats. Den märkningen blev aldrig någon framgång. Jag anser att sådant ska göras på frivillig basis. Jag tycker inte att vi som stat ska bygga upp en hel myndighet som ska sitta och kontrollera och märka upp godkända och icke godkända hemsidor.

Återigen hänvisar jag tillbaka till att konsumenten ska planera köpen, och när de misslyckas finns det skydd att få.

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämndssammanträden

Talmannen anmälde att uppteckningar från EU-nämndens sammanträden fredagen den 15 juni, fredagen den 6 juli och fredagen den 13 juli inkommit.

11 § Anmälan om inkomsten faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen

Talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott: 2006/07:FPM118 Rådsbeslut om den europeiska företags- och handelsstatistiken KOM(2007)433 till näringsutskottet

12 § Hänvisning av ärende till utskott

Föredrogs och hänvisades
EU-dokument
KOM(2007)391 till kulturutskottet

Prot. 2006/07:136
13 september

13 § Kammaren åtskildes kl. 13.39.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Anmälan om förändringar i regeringens sammansättning	1
3 § Ledighet	1
4 § Anmälan om återtagande av plats i riksdagen	2
5 § Ledighet	2
6 § Anmälan om uteblivet svar på skriftlig fråga	2
7 § Anmälan om uteblivet svar på interpellation	2
8 § Svar på interpellation 2006/07:677 om åtgärder för yrkesutbildning inom kriminalvården	3
Anf. 1 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	3
Anf. 2 LENA OLSSON (v)	3
Anf. 3 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	4
Anf. 4 LENA OLSSON (v)	5
Anf. 5 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	5
Anf. 6 LENA OLSSON (v)	6
Anf. 7 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	6
9 § Svar på interpellationerna 2006/07:693 och 695 om konsumentskydd	7
Anf. 8 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	7
Anf. 9 MONICA GREEN (s)	8
Anf. 10 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	9
Anf. 11 MONICA GREEN (s)	10
Anf. 12 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	11
Anf. 13 MONICA GREEN (s)	11
Anf. 14 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	12
10 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämndssammanträden	12
11 § Anmälan om inkommen faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen	12
12 § Hänvisning av ärende till utskott	13
13 § Kammaren åtskildes kl. 13.39.	13